
INTERAMERICAN: «Δικαίωμα στον Πολιτισμό» και στην πρόσβαση στους αρχαιολογικούς χώρους για όλους

Πρωτοβουλία της εταιρείας σε συνεργασία με το ECOCITY

Ημερίδα διαλόγου, με σημαντικές εισηγήσεις από καλεσμένους επιστήμονες και εκπροσώπους φορέων των ενδιαφερομένων μερών, με θέμα την «Προσβασιμότητα στους αρχαιολογικούς χώρους», πραγματοποιήθηκε στα κεντρικά γραφεία της INTERAMERICAN την 1η Οκτωβρίου. Η εκδήλωση οργανώθηκε από τον οργανισμό για το αστικό και περιαστικό περιβάλλον ECOCITY, μετά από πρωτοβουλία της εταιρείας και με τη συνεργασία της ως εταιρικού μέλους, στο πλαίσιο της εκστρατείας «FREEmobility» που αναπτύσσει το ECOCITY σε όλη τη χώρα. Στόχο της ημερίδας αποτέλεσε η εξέταση των δυσκολιών και προβλημάτων πρόσβασης που εντοπίζονται στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδος, μέσα από την εμπειρία ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων και γενικότερα επισκεπτών με ιδιαίτερα γνωρίσματα.

Η INTERAMERICAN αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα ενδιαφέροντος και υπεύθυνης τοποθέτησης για θέματα πολιτισμού και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στο πλαίσιο ενσωμάτωσης στη στρατηγική της εθνικών και διεθνών προτεραιοτήτων του επιχειρείν για τη βιώσιμη ανάπτυξη και κοινωνική ευημερία. Μάλιστα, η εταιρεία έφερε στο ίδιο τραπέζι της συζήτησης την Κίνηση Πολιτών «Διάζωμα», το σωματείο με το πολύ σημαντικό έργο αποκατάστασης και ανάδειξης αρχαίων χώρων θέασης και δράσης, του οποίου η INTERAMERICAN είναι, επίσης, εταιρικό μέλος.

Τις θεματικές παρουσιάσεις των ομιλητών και τον διάλογο προλόγισαν ο Θάνος Ζαφειρόπουλος, συντονιστής των εκστρατειών «ECOmobility» και «FREEmobility», η Μαριέττα Γιαννάκου, επίτιμη πρόεδρος της επιτροπής οργάνωσης της εκστρατείας «FREEmobility», πρώην υπουργός και ευρωβουλευτής, ο Θάνος Βλαστός, καθηγητής Ε.Μ.Π. και μέλος του Δ.Σ. του ECOCITY και ο Γιάννης Ρούντος, διευθυντής δημοσίων σχέσεων και εταιρικής υπευθυνότητας του ομίλου INTERAMERICAN.

Χαιρετισμό απέστειλε η υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λύδια Κονιόρδου, τονίζοντας μεταξύ άλλων: «Ο Πολιτισμός είναι αγαθό και ρόλος της Πολιτείας είναι να εξασφαλίζει ίσα δικαιώματα στην πρόσβαση, την επισκεψιμότητα και την επαφή μας με το αγαθό αυτό. Είναι χαρακτηριστικό πως σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η δυνατότητα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία είναι προαπαιτούμενη προκειμένου τα μουσεία και τα πολιτιστικά κτήρια να αδειοδοτηθούν. Όμως, στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία εμφανίζεται μία ιδιαιτερότητα. Λόγω του ότι τα έργα αυτά δημιουργήθηκαν στο παρελθόν, η πρόσβαση δεν είναι πάντοτε εφικτή σε άτομα με μειωμένη κινητική ικανότητα. Από τους 434 επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία οι 151 είναι προσβάσιμοι ή μερικώς προσβάσιμοι».

Στη σειρά των θεματικών παρουσιάσεων, αναδείχθηκε το πρόβλημα μέσα από την εργασία του ΕΕΕΕΚ Ελευσίνας για τις συνθήκες στον αρχαιολογικό χώρο Ελευσίνας, που παρουσίασαν η Ασπασία Νιθαυριανάκη, καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής και Βαγγέλης Μακρής, υποδιευθυντής, καθηγητής Φυτικής Παραγωγής του εκπαιδευτηρίου, ενώ ακολούθησε διάλογος με συντονιστή τον Ευστράτιο

Από το Γραφείο Τύπου
του Ομίλου INTERAMERICAN
(Τηλ. 210 - 9461554)

9 Οκτωβρίου 2017

Χατζηχαραλάμπους, κοινωνιολόγο, πρόεδρο της Πανελλήνιας Ένωσης Αμφιβληστροειδοπαθών, προϊστάμενο τμήματος Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Πρόληψης του υπουργείου Υγείας. Η δεύτερη θεματική ενότητα, με θέμα «Δημιουργώντας δυνατότητες πρόσβασης στα πολιτιστικά αγαθά: διαστάσεις, προϋποθέσεις και καθολικός σχεδιασμός», είχε ως ομιλητές τον Βασίλη Αργυρόπουλο, αναπληρωτή καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και τη Χαρά Κανάρη, μεταδιδακτορική ερευνήτρια του ιδίου Τμήματος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και πρόεδρο του Συλλόγου Μουσειοπαιδαγωγών Ελλάδος. Τη συζήτηση που ακολούθησε, συντόνισε η Ζωή Γερουλάνου, πρόεδρος του οργανισμού «Σκύλοι Οδηγοί Ελλάδος». Στο τρίτο μέρος, ο Βασίλης Λαμπρινουδάκης, ομότιμος καθηγητής Κλασσικής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και επικεφαλής των έργων στο Ασκληπιείο Επιδαύρου και ο Βαγγέλης Καζολιάς, πολιτικός μηχανικός, τεχνικός υπεύθυνος των έργων, παρουσίασαν το παράδειγμα των προβλέψεων προσβασιμότητας στον αρχαιολογικό χώρο της Επιδαύρου. Τον διάλογο στη συνέχεια συντόνισε ο δημοσιογράφος Παύλος Τσίμας.

Συμμετείχαν στην ανάπτυξη της συζήτησης στο τέλος κάθε ενότητας, ως συνομιλητές, πέρα από τους ομιλητές και οι: Σταύρος Μπένος, πρόεδρος της Κίνησης Πολιτών «Διάζωμα» που έχει διατελέσει και υπουργός Πολιτισμού, Ελευθερία Μαυρομμάτη, αρχαιολόγος-συντηρήτρια, ειδική επιστημονική σύμβουλος του «Συνήγορου του Πολίτη», Βαγγέλης Βασσαλάκης, υπεύθυνος έργου «Open Door», Φωτεινή Γρηγορίου, διευθύντρια ΕΕΕΕΚ Βόλου, Αντωνία Δαρδιώτη, υπεύθυνη περιβαλλοντικής εκπαίδευσης Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Ανδρομάχη Κατσελάκη, προϊσταμένη του τμήματος εκπαίδευσης προγραμμάτων και επικοινωνίας της διεύθυνσης Μουσείων του υπουργείου Πολιτισμού, Πέτρος Μπέλλος, πρόεδρος του σωματίου αναπήρων Μαγνησίας «Ιππόκαμπος», Καλλιόπη Παπαγγελή, αρχαιολόγος, από την αρχαιολογική υπηρεσία Ελευσίνας και Μαίρη Μπελογιάννη, αρχαιολόγος-καθηγήτρια μέσης εκπαίδευσης και μέλος της Κίνησης Πολιτών «Διάζωμα».

Τα συμπεράσματα

Οι εργασίες της ημερίδας συνοψίζονται στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Η προσβασιμότητα, ως ζητούμενο, αφορά σε ένα ευρύ σύνολο παραγόντων και συνθηκών προσέγγισης των αρχαιολογικών χώρων.
- Οι αρχαιολογικοί χώροι αναδεικνύουν διαφορετικές ο καθένας διαστάσεις του προβλήματος προσβασιμότητας, λόγω μορφολογίας του εδάφους και άλλων χαρακτηριστικών. Συνεπώς, απαιτούνται κατά περίπτωση μελέτες και ανάλογες επενδύσεις σε έργα, ενώ εξίσου απαραίτητη κρίνεται η διατήρηση της προσβασιμότητας μετά από βελτιώσεις και αποκατάσταση, με συνεχή φροντίδα.
- Το υπουργείο Πολιτισμού, ως διαχειριστής των θεμάτων πρόσβασης σε αρχαιολογικούς και πολιτιστικούς χώρους, είναι ο καθ' ύλην αποδέκτης επισήμανσης προβλημάτων και σχετικών με την πρόσβαση εισηγήσεων και θα πρέπει να αναζητεί τις απαντήσεις από θέση ευθύνης στα ζητήματα που εγείρονται για την πρόσβαση στους αρχαιολογικούς χώρους.
- Η συνεργασία υπηρεσιών συναρμοδίων υπουργείων, πολιτιστικών φορέων και οργανισμών για άτομα με αναπηρία για την συγκέντρωση καλών πρακτικών, διαμόρφωση εργαλείων πληροφόρησης και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, μέσων εποπτείας, θα είναι σημαντική για τη διάχυση της γνώσης σε άτομα με αναπηρία και την ευρύτερη κοινωνία.

- Βελτιώσεις θα πρέπει να προβλέπονται για όλο το φάσμα των ειδικών αναγκών ατόμων με αναπηρία. Π.χ., θα βοηθήσει σημαντικά η ύπαρξη αντιγράφων για την εμπειρία δια της αφής των ατόμων που αντιμετωπίζουν πρόβλημα όρασης.
- Απαιτείται μέριμνα για δημιουργία υποδομών ξεκούρασης στους αρχαιολογικούς χώρους, καθώς και για τακτικό έλεγχο και καθαρισμό των χώρων από εμπόδια που δυσχεραίνουν την πρόσβαση, ώστε να επιτυγχάνεται η ποιότητα της εμπειρίας στον χώρο. Χρειάζεται να εκλείψουν «οι ατομικοί φραγμοί» και η ψυχολογική αίσθηση ότι ο χώρος δεν είναι φιλόξενος.
- Είναι αναγκαία για τον σχεδιασμό λύσεων προσβασιμότητας η συνεργασία με οργανισμούς και εξειδικευμένα άτομα στις ανάγκες ατόμων με αναπηρία, για συλλογή πληροφοριών και απαιτήσεων που θα συνεκτιμώνται κατά τη μελέτη.
- Είναι κρίσιμες και για την προσβασιμότητα διαδικασίες και συνεργασίες για την καλύτερη οργάνωση της Σχέσης Πολίτη με ή χωρίς αναπηρία με τις τοπικές και κρατικές Αρχές.
- Στη διεκδίκηση των ίσων δικαιωμάτων στην επαφή και γνωριμία με την πολιτιστική κληρονομιά - τους αρχαιολογικούς χώρους, ο «Συνήγορος του Πολίτη» μπορεί να αναπτύξει ουσιαστικό διαμεσολαβητικό ρόλο για την προώθηση των θεμάτων.
- Η μέριμνα για την προσβασιμότητα στους αρχαιολογικούς χώρους θα συμβάλει στην τοπική ανάπτυξη, μέσω του ειδικού τουρισμού που απευθύνεται σε πληθυσμό 50 εκατομμυρίων με αναπηρία στην Ευρώπη.

Ειδικότερα, εκ μέρους της INTERAMERICAN ο Γιάννης Ρούντος επεσήμανε την ανάγκη να εξεταστεί η πολλαπλότητα της βιωματικής εμπειρίας των αναπήρων ατόμων στους αρχαιολογικούς χώρους, μέσω της φυσικής παρουσίας, της «εικονικής» καθώς και της πληροφόρησης (ψηφιακής, έντυπης και προφορικής). Για την υποστήριξη και χρηματοδότηση έργων, παρατήρησε πως είναι αναγκαίο να αξιοποιηθούν όλες οι πηγές: οι ανθρώπινοι πόροι με ενθάρρυνση της εθελοντικής συνεισφοράς, οι οικονομικοί (κονδύλια, χορηγίες, crowdfunding) και κυρίως, οι δυνατότητες συνεργειών.

Καταληκτικά, η ημερίδα διαλόγου ανέδειξε το μήνυμα της αναγκαίας και ικανής συνθήκης για τη βελτίωση της πρόσβασης στους αρχαιολογικούς χώρους, που συμπυκνώνεται στη σύγκλιση πρωτοβουλιών ενεργών πολιτών, κοινωνικών δυνάμεων, οργανισμών-φορέων και κρατικών δομών και υπηρεσιών, με γνώμονα την ολιστική προσέγγιση του προβλήματος στη βάση της κοινωνικής υπευθυνότητας και σύμπραξης, τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα.